Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Sermo de verbis evangelicis

https://hdl.handle.net/1874/276306

Incipit ſmo btī Auguſtini de verbis euglicis vbi dcm̄ eſt. Nō pōt filius aſe facere quicq̄ niſi quod viderit patrem facientem.

Archana et ſecreta regni dei.p̄us q̄rūt credētes:quos faciāt intelligentes. Fides em̄ grad9 eſt intelligēdi:intellect9 āt meritū fidei. Apte hoc ꝓpha dicit omnibꝰ p̄ꝑꝑere ꝗ ꝑpoſtē intelligēciam requirentibꝰ:et fidē negligētibꝰ. Ait em̄. Niſi credideritis: nō intelligetis. Habꝫ ergo ꝗ fides ipā quoddā lumē ſuū ī ſcpturis.in ꝓphia.in euglio ī apoſtolicis lcōibꝰ. Omnia em̄ iſta que nob̄ ad temp9 recitantur: lucerne ſūt in obſcuro loco:vt nutriam̄ ad diem. Dicit aplūs petr9 Habemus certiorē ꝓphicum ſmonē:cui bn̄ facitis intēdētes.tāq̄ lucerne in obſcuro loco:donec dies luceſcat.ꝗ lucifer oriatur ī cordibꝰ vr̄is. Videtis ergo. fiēes q̄ ſint pūſi. et ꝓperando vicioſi:qui tāq̄ īmaturi ꝯceptus. āte ꝑtū quert̄ abortū: qui nob̄ dicūt. Quid me iubes credere:qd̄ non video: Videā aliqd̄: vt credam Jubes credē.dū non videā:ego videre volo.ꝗ vidēdo credere:nō audiendo. Dicat ꝓpha:niſi credideritis:nō intelligetis. Aſcendere vis:et gradus obliuiſceis. Vtiq; ꝑuerſe homo.ſi iam tibi poſſem oſtendē qd̄ vidēs:n̄ hortarer vt credēs. Ergo fides eſt ſicut alibi diffinitū eſt.ſperantium ſubſtancia ꝯuictio rex: que nō videnẗ. Si nō videnẗ:quō

conuincūtur quia ſunt: Unde enim ſunt iſta que
vides. niſi ex illo quod non vides: Utiqꝫ vides ali
quid vt credas aliquid. et ex eo quod vides. cre
das quod non vides: Ne ſis ingratus ei qui te fe
cit videre. vnde poſſis credere quod nōdum potes
videre Dedit tibi deus oculos in corpore. racōnem
in corde. excita racionem cordis. erige interiorem
habitatorem. interiorem oculorum tuorum aſſu
mat feneſtras ſuas. inſpiciat creaturam dei: Eſt e
nim aliquis intus qui per oculos videat: Nam
quando aliunde in me cogitas. auſo interius ha
bitatore. que ſūt ante oculos tuos non vides: Fe
neſtra enim fruſtra patent quando qui per eas at
tendit abſens eſt: Non ergo oculi videt. ſꝫ quidā
per oculos videt: Erige illum. excita illum. non e
nim denegatus eſt tibi: racionale animal te deus
fecit. prepoſuit te pecoribus. ad ymaginem ſuam
te formauit: Dicime vti oculis debes vt pecus.
tantum ut videas quid addas ventri non menti.
Erige ergo racōnalem aſpectū. vtere oculis vt ho
mo intende celum ⁊ terram. ornamenta celi fecun
ditatem terre. volatus auium natatꝰ piſciū. vim
feminum. ordinem temporꝫ: Intēde facta. ⁊ quere
factorem: Aſpice q̄ vides. ⁊ quere quem nō vides
crede in eum quem nō vides ꝑpter iſta que vides

Et ne ſmōne meō te exhortatū putes: aplm̄ audi
dicētē. Inuiſibilia enī dei. a creatura mūdi: per ea
que fcā ſūt cōſpiciunt᷑. Poſtpōebas iſta: nec attē
debas vt hō: ſed vt aīāl irrōle. Clamauit ad te
ꝓpha. ⁊ fruſtra clamauit: nolite eē ſicut equus ⁊
mulus. q̄bus non eſt itellc̄s. Videbas ergo iſta. et
poſtpōebas: cotidana miracula dei nō facilitate ſꝫ
aſſiduitate viluerāt. Quid enī difficilꝰ ꝯgnicōne
q̄ꝫ vt naſcat᷑ hō qui nō erat: moriēdo diſcedat in
ſecreta. qui erat: naſcēdo ꝓcedat in publica qui n̄
erat: Quid tam mirabile: q̄d tam difficile cogni
tu: Deo āt facile factu. Mirare iſta: expgiſcē. In
ſolita noſti mirari: maiora ſunt q̄ꝫ que vidē ꝯſueſ
ti. Mirati ſunt homines dn̄m deū nr̄m ihm̄ xpm̄
de quinqꝫ panibꝰ ſaginaſſe tot milia: ⁊ nō mirā
tur p pauca grana implei ſegetibꝰ ꝰras. Que aq̄
erat. vinū fcm̄ viderēt homines: et obſtupuerūt.
Quid aliud fit de pluuia: p radicē vitis: Ipſe il
la fecit: ipē iſta. Illa vt paſcaris: iſta vt mireris.
Sed vtraqꝫ mirāda ſūt: quia opa dei ſunt. Vidꝫ
homo inſolita: et mirat᷑: Vnde eſt ipē homo qui
mirat᷑: vbi erat. vn̄ ꝓceſſit: vnde forma corpis.
unde mēbroꝝ diſtinctio: unde hītus iſte ſpecōſus:
de quibꝰ pͥmordijs. de q̄ꝫ cōtemptibilibꝰ: Et mira
t᷑ alia: cū ſit ipſe mirator magnū miraculū. Vn̄
ergo iſta que uides: niſi ex illo q̄ue nō uides: Sꝫ
ut dicere ceperā. quia tibi iſta uiluerant: uenit ipē

ad faciēdā inſolita. vt et in ipſis ſolidis. agnoſce
res artificem tuū: Venit ille cui dcm̄ eſt. innoua
ſigna. cui dcm̄ ē. mirifica miſericordias tuas. lar
giebatur em̄ eas. largiebatur ⁊ nemo mirabatur
Venit ergo paruus ad paruos. venit medicus ad
egrotos. qui poterat venire cum vellet. redire cum
vellet. facere quicq̄ȝ vellet. iudicare vt vellet: Et
hoc qd vellet ipſa iuſticia eſt. et qd ille vult inq̄ȝ
ipā iuſticia eſt: Non enim iniquū eſt qd ille vult
aut equum poteſt eē qd non vult: Venit ſuſcitare
mortuum. mirantibus reddere luci hominem. qui
erat in luce. qui cotidie qui ñ erāt. pducit ad lu
cem: Fecit iſta. ⁊ cōtemptus eſt a multis. plus at
tendentibus. nō q̄ȝ magna faceret. ſȝ q̄ȝ puus: tāq̄ȝ
dicentibus apd ſe. iſta diuina ſūt. ſȝ iſte homo eſt
Duo ergo vides. diuina et hominē: Si diuina ñ
poſſūt fieri niſi a deo: Vide ne in homine lateat de
us Attende inq̄ȝ que vides. crede que ñ vides: Nō
te deſeruit qui vocauit vt credas. q̄ȝuis iuberet te
illud credere quod non potes videre. non te tamen
dimiſit nichil videntem. vnde poſſis credere qd nō
vides: Parua ne ſigna. paruane indicia ſunt cre
atoris. ipſa creatura: Venit eciam fecit miracula
nō poteras videre deū. poteras hoiē. dns fcūs ē hō
vt i vno ē eēt ⁊ qd vidēs. ⁊ qd credēs In pncipio
erat v̄bū ⁊ v̄bū eāt apd deū. ⁊ ds eāt v̄bū: Audis
⁊ ñdū vides: Ecce venit ecce naſcit ecce de feīa pcedit

qui fecit maſculū et feminā. Qui fecit maſculū
et femīā: non eſt factus p maſculū et feminā. Con
temptutus eēm eras forte. qui naſcēt: nō ɔtēpnis
quō naſcētur: q̄a ſemp erat anteq̄ȝ naſceret̄. Ecce
inq̄ȝ aſſūpſit corpus: indutus eſt carne: ꝓceſſit ex
vtero. Jam ne vides. iam inq̄ȝ uides carnē: in ꝯcto
go. ſȝ carnem oſtendo: uides aliq̄d. et nō uides ali
q̄d. Ecce in ipō partu. ecce iam duo ſunt: et q̄d vi
deas et q̄d non uideas: ſȝ vt per ipm̄ q̄d vides: cre
das q̄d nō vides. Cōtempnere cepas quia vides
qui natus eſt: crede q̄d nō uides q̄a de ūgine nat⁹
eſt. Quātulus eſt inq̄t qui nat⁹ eſt: ſȝ quātus eſt
qui de ūgine natus eſt. Et ille q̄ de ūgine natus
eſt. miraculū tibi tpale attulit: nō eſt nat⁹ de prē ſȝ
de prē hoīe: ⁊ natus eſt de matre. Sed non tibi vi
deat̄ impoſſibile. q̄a natus eſt p ſolā matrē: qui
fecit hominē ā prem̄ et m̄rez. Attulit ergo tibi
tpale miraculū: ut tu eū q̄ras ⁊ mireris eternum
Etem̄ ipē qui tanq̄ȝ ſponſus ꝓceſſit de thalamo
ſuo. de vtero ſcȝ ūginali. ubi ſcē nuptie facte ſunt.
verbū ⁊ caro: attulit inq̄ȝ miraculū tpale: ſȝ ipē eſt
eternus. ipē eſt prī coeternus: ipē eſt qui in pncipio
erat ūbum. ⁊ verbū erat apd̄ deū: ⁊ deus erat ūbū
Fecit tibi vn̄ ſanareris: ut uidere poſſes quod nō
uidebas. Qd̄ ɔtempnis in xᶜ. nondū eſt ɔtēplacō
ſanati: ſȝ medicamētū egroti. Noli feſtinare: ad
uiſionem ſanoꝝ. Angeli uident. angeli gaudent:

angeli paſcuntur ⁊ viuunt. nec deficit vnde paſcū
tur. nec minuitur eſca ipſoꝝ: In ſublimibus thro
nis. in partibus celorum. in hijs que ſupra celos
ſunt. videtur verbum ab angelis. et gaudet ⁊ mā
ducatur et permanet: Sed vt panem angelorum
manducaret homo. dn̄s angelorum factus eſt ho
mo: Hec eſt ſalus noſtra. medicina infirmorum
cibus ſanorum: Et loquebātur hominibus: ⁊ di
cebat qđ audiſtis. nō poteſt filius a ſe facere q̄cq̄
niſi qđ viderit patrem facientem. Iam ne putam⁹
eſt aliquis qui intelligat. iam ne putamus ē ali
quis. in quo proficit colirium carnis. ad intuēdū
vtcumqꝫ. ſplendorem diuinitatis. locutus eſt: lo
quamur et nos. ille quia verbum. nos q̄a de v̄bo
Quare autem nos. vtcumqꝫ de verbo: Quia ad
ſimilitudinem verbi. per verbum: Quantū ergo
capimus. q̄tū illius ineffabilitatis participes eē
poſſumus. loquamur et nos. nec contradicatur
nobis: Preceſſit ēm̄ fides noſtra ut dicamus. cre
didi propter qđ locutus ſum. loquor ergo qđ cre
do. vtꝫ eciā qđ utcūqꝫ video. ille magis vidꝫ. h⁰
uidē vos n̄ poteſtis: Sꝫ cū dixero q̄ videt qđ dico
ſiue credat. et me uidere qđ dixi. ſiue non credat
quid ad me. illđ ſinceriter videat. et de me quod
vult credat. Non pōt filius a ſe facere quicq̄ niſi
qđ uiderit prēꝫ facientē: Hic arrianoꝝ error exur
g͛t. ſꝫ exurgit ut cadat q̄a nō humiliatur ut ſurgat

Quid eſt qđ te mouit: Filiū minorē vis dicere:
audiſti eñ. non pōt filius a ſe facere q̄cq̄: niſi qđ
viderit pre͞m facientē. Minorē vis ex hoc filiū dici:
noui hoc noui: hoc te mouit. Crede minorē ñ eē:
videre nōdū potes: crede. Hoc eſt: qđ paulo añ di
cebam. Sed quō inquies: cōtra verba ipſius cre
diturus ſū: Ipſe dicit. nō p̄t filius facē a ſe q̄cq̄:
niſi quod viderit patrē facientē. Attēde. ⁊ qđ ſequi
tur. Queciq; eñ paṫ facit: eadē et filius facit: ñ
dixit talia paululū attendat caritas veſtra: ne vo
biſmetipis ſtrepitum faciatis. Tranquillo corde
opus eſt: pia ⁊ deuota fide. intencione r̄ligioſa: ñ
in me vaſculū. ſed in illū qui panem ponit in vaſ
culo. Attendite ergo paululū: in hijs eñ que ſup̄
diximꝰ hortantes ad fidē: vt animꝰ indutus fide.
ſit intellectus capax. Ea que dicta ſunt. feſtina. le
ta. facilia ſonuerūt: exhilarauerūt mentes veſtras: ſe
curi eſtis: intellexiſtis q̄ dixi. Que vēo dicturus ſū.
non quidē deſpero aliq̄s intellecturos: non tñ ſpēo
omnes intellecturos. Et quia deus nob̄ ꝯpoſuit ꝑ
lectionem euāgelij vñ dicamꝰ: nec vitare poſſumꝰ
qđ ꝯpoſuit mḡr: forte vēor ne qui nō intellexerūt
qui fortaſſe plures erūt. ut putent me fruſtra ſibi
locutū: ſ; tñ ꝓpter eos qui intellexerūt: nō fruſtra
loquor. Letetur qui intelligit: pacient̄ ferāt. qui ñ
intelligit. quod nō intelligit ferat: ⁊ ut intelligat
differat. Nō ergo ait. q̄cumq; pr̄ facit. talia filꝰ

facit. tamq̄ꝑ alia faciat pater et alia faciat filius?
videbatur eñ tamq̄ꝑ hoc dixiſſe. cū ſuperius diceret
ñ facit a ſe filius q̄cq̄ꝑ. niſi qđ viderit prē̄ʒ faciētem
Intende Neqʒ ibi ait. niſi qđ audierit patrem iu
bentem. ſʒ viderit inquit patrem facientem: Si gº
carnalem intellectū. vel potius ſenſum interroge⁹
quaſi duos ſibi propoſuit artifices. patrem ⁊ fili
um. patrem faciētem nullo viſu. filiū faciente̅ prē̄
viſo: carnalis adhuc aſpectus eſt: Derūptñ ut ea
que ſuperiora ſunt intelligamus. iſta humiliora
et abiecta non declinemus: Primo. ſic nobis ante
oculos ꝯſtituamus aliquid. putemus eē duos fa
bros prē̄ʒ ⁊ filiū: Fecit pr̄ archā q̄ꝑ filius facere ñ
poteāt. ñ prē̄m videret facientem: Attendit archā
quā fecit pr̄. et fecit archā aliam talem. nō eandē
Differo paululū verba q̄ ſequūtur. et iā interro
go arrianum: Dicitne intelligis. quō ꝯpoſui: Fe
cit pr̄ aliq̄d. qđ cū videret filius prē̄m faciente̅. fe
cit et ipē tale aliq̄d: Hoc eñ videntᷣ ſonaê verba
q̄bʒ ꝑmotus es: Neqʒ eñ ait non pōt a ſe filius
facere q̄cq̄ꝑ niſi qđ audierit prē̄ʒ iubente̅. ſʒ ait. ñ pōt
a ſe filius facere q̄cq̄ꝑ ñ qđ viderit prē̄ʒ faciētem: Ec
ce ſi ſic ītellig̃. fecit pr̄ et attēdit fili⁹. ut uideret et
ipē qđ faceēt: faceēt āt aliđ aliq̄d tale. q̄le feceāt pr̄
Hoc qđ fecit pr̄. ꝑ quē fecit: Si ñ ꝑ filiū. ſi nō per
v̄bū. incurriſti ī blaſphemiā euāgelij. oīa eñ ꝑ ipm̄
fcā ſūt: Ergo iam qđ fecerat pr̄ ꝑ verbum fecerat

ſi per ṽbū fecerāt: p filium fecerat. Quis eſt ali⁹
qui attendit ut faciat aliđ aliq̃d: qđ viderit prē̃
facientem: Non ſoletis dicere: duos filios habē
patrē. Unus eſt: vnicus de illo geitus. Per miāz
vero ſuam. ſolus ad dīnitatem: et nō ſolus ad hē
ditatē. Cohēdes vnico ſuo. fecit pr̃. non quos de
ſua ſubſtācia ſicut ipm̄ genuit: ꝫ quos de famili
a ſua. p ipm̄ adoptauit. In adoptacionē quippe
filioꝝ vocati ſum⁹: ſicut ſcā ſcp̃tura teſtat̃. Quid
ergo dicis: Ipē vnicus loq̃tur. ipē filius vigenit⁹
in euglio loquit̃: ipm̄ verbū. nob̃ ṽba fecit. ipm̄
audiuimus dicētem. nō p̄t filius a ſe facē quicq̃:
niſi qđ videit patrē facientē. Jam fecit pr̃. ut vide
at q̃d faciat filius: ⁊ tn̄ nil facit pr̄ niſi p filium.
Certe turbaīs hētice. certe turbaīs: ꝫ tanq̃ hellebo
ro accepto turbeis ut ſaneris. Jam te non inueīs
ſentēciam tuā: et carnalem intuitū tuū q̃ptum ar
bitroꝛ etiā ipē cōdēpnas. Repōe oculos carnis p⁹
te: erige ſi aliq̃d habes in corde diuina intuere. Au
dis q̃dem huāna verba. p hominē. p euangeliſtā
per euāgliū: audis humana verba ſicut homo. ꝫ
de ṽbo dei audis. ut huāna audias. dīna ↄgnoſcas.
Exagitauit ingr̃ ut erudiret: ſeminauit q̄onem:
vt mouēt itencionē. Nō pōt fili⁹ a ſe facē quicq̃
ṅ qđ videit patrē facientem. Cōſequēs erat vt di
ceret. queq̃ꝫ eni pr̄ facit. talia facit filius: non
hoc ait. ꝫ q̃cumqꝫ pr̄ facit: hec eadē et filius facit

Nō alia pr̄ facit. alia filius facit. q̄a omnia q̄ pr̄
facit per filiū facit: Suſcitauit lazaꝝ filius. nūq̄d
eū pr̄ ñ ſuſcitauit: Illuminauit filius cecū. nūq̄d
pr̄ nō illuminauit: Illuīauit pr̄ ꝑ filiū in ſpū ſcō
Trinitas eſt. ꝫ vna opacō. vna maieſtas. vna et̄
nitas. vna coeternitas. ⁊ opera eadē trīitatis: Nō
alios hoīes creat pr̄. alios filius. alios ſpūs ſcūs
Vnū eūdēq; hoīez. et pr̄ et filius et ſpūs ſcūs cre
at. et pr̄ et filius et ſpūs ſcūs. vnus d̄s creat: At
tendis pluālitatem ꝑſonaꝝ. ꝫ vnitatem diuīitatis
agnoſce: ꝓpter eīn pluralitatem ꝑſonaꝝ dcm̄ eſt.
faciam⁹ hoīez ad ymaginē et ſimilitudinē nr̄am:
Nō ait faciā hoīez: ⁊ attende cū̄ facio. ut poſſis et
tu alteꝝ facere. faciam⁹ inq̄t. pluralitatem audio
ad ymaginē nr̄am. item pluralitatē audio: Vbi er
go ſingularitas diuinitatis: lege ſequētia: Et fe
cit deus hoīez: Dicitur faciam⁹ hoīem: ⁊ nō dicit̄
fecerīt dij hoīez Intellig̾ vitas ī eo qd̄ dcm̄ ē fecit
d̄s hoīez: Vbi ē g° ītecō illa carnal̄ Cōfūda̾. abſcō
dat̄. ꝑimat̄ loq̄t̄ nob̄ v̄bū di Iā pij iā credētes iā
imbuti fide. et cōpato aliq̄ meito ītelligēcie. cōuīta
m⁹ nos ad ipm̄ v̄bū ad fōtem luīs. et dica⁹ ſimul.
Dn̄e eadē facit pr̄ q̄ tu. q̄a q̄cq̄d facit pr̄ ꝑ te facit
Te v̄bū audiui⁹ in pn̄cipio. ñ vidim⁹. ꝫ credim⁹
Ibi cōſeq̄ꝫ audiuim⁹ q̄a oīa ꝑ te fcā ſūt: Dia g°
q̄ facit pr̄. ꝑ te facit: Eadē ergo facis q̄ pr̄: Quid
ē q̄re dicere voluiſti. ñ pt̄ filius a ſe facere quicq̄

video em̄ equalitatem quandam. tibi cū patre in
eo qđ audio. quecūq; pr̄ facit. hec eadem filius fa
cit: agnoſco equalitatem hic. intelligo hic. capio
ut poſſū. ego et pr̄ vnum ſumus: Quid eſt qđ
nō potes facere quicq̄. niſi qđ videris patrem fa
cientem: Quid eſt hoc: Forte dicat m̄. ymmo di
cat oībꝫ nob̄. hoc em̄ qđ dixi. nō pōt facere filius
quicq̄. niſi qđ viderit patrem faciētem: videre me
um quō intelligis. videre meū quid ē: Depone ita
paululum formam ſerui. quam ꝓpter te ſuſcepit
etem̄ in illa forma ſerui. dn̄s nr̄ oculos et aures
habebat in carne. et in illa forma humana qualē
⁊ nos portamus. eadem figura corporis erat. eadē
liniamenta membroꝝ: Caro illa venerat ex adā
ſꝫ non ille erat adam: Ergo dn̄s ambulans ſiue ī
terra ſiue in mari. ſicut ei placuit: ſic voluit. quia
quicq̄d voluit potuit. inſpexit qđ voluit. iecit ocu
los vidit. auertit oculos et nō vidit. a tergo erat q̄
ſequebatur. ante erat q̄ videret. oculis corpis qđ
ante erat videbat. diuinitatem vero nichil latebat
Depone ſeporē inq̄ paululum formam ſerui. for
mā dei vide. in qua erat anteq̄ mundus fieret. in
qua erat equal' prī: Per eum hoc accipe. ⁊ intelli
ge q̄d tibi ait: Qui cū in forma dei eſſet. nō rapi
nam arbitratus eſt eſſe equalis deo. Ibi eū vide
ſi potes. vt poſſis videre. q̄d ſit vidē ipius: Inpri
cipio erat verbum: Quō videt verbum. habꝫ ne

oculos verbum. An in illo ſe inuenerūt oculi noſtri et oculi non carnales. ſʒ oculi piorum cordium. beati eñi mundo corde quoniam ipſi deum uidebunt Aſpicis criſtum hominem et deū. oſtendit tibi hominem. ſeruat tibi deum: Et uide quia deum tibi ſeruat. qui ſe tibi hominem oſtēdit: Qui diligit me inquit mādata mea cuſtodiet. qui diligit me diligetur a patre meo. et ego diligam eum: Et tā ꝗ̃ diceretur. quid ei dabis quem diligis: Et oſtēdam inquit meipm̄ illi: Quid eſt hoc frēs. Quē iam uidebant. ipē ſe illis demōſtraturum promittebat: Quibꝫ: A quibus uidebatur. an a quibꝫ ⁊ non videbatur: Sic loquēs apoſtolo cuidam ait. querenti videre patrem vt ſufficeret ei. et dicenti oſtende nobis patrem et ſufficit nob: ⁊ ille ſtans ante oculos ſui in forma ſerui. ſeruans oculi deificati. formam dei. ait illi: Tanto tempore vobiſcū ſum et non cognouiſtis me: Qui me uidet. videt et prēꝫ: Patrem querens vidē. me uide: Vides me et ñ uides me: Vides qđ ꝓ te aſſūpſi. nō uides qđ ꝓ te ſuaui: Audi mandata purga oculos: q̄a qui diligit me mādata mea cuſtodit: ⁊ ego diligā eū Tāꝗ̃ cuſtodietē mādata mea. ⁊ tāꝗ̃ ſanato ꝑ mādata m̄a. oſtēdā meipm̄ illi Si gͦ frēs uidē ñ poſſuꝰ q̄d ſit uidē ubi ꝙ imꝰ quā uiſioēꝫ forte p̄ ꝓprie exigiꝰ. q̄d nob oſtēdi voluꝰ qđ uidē ñ poſſuꝰ Ideo iſta dcā ſūt q̄ deſideraꝰ uidē. uō q̄ iā poſſimꝰ capere

Videre ei ũbi. ſi videas forte in eo qd vides videre
ũbi. ipm verbũ videb: ut nõ aliud ſit ũbum. aliud
uidere ũbi. ne ibi ſit aliqd coagmentatũ et copula
tũ: et duplex. et cõpaginatũ. Simplex eni aliqd
eſt: in effabili ſimplicitate. Non quẽadmodũ hõ.
aliud eſt homo: aliud videre hois. Nam aliquando
extinguit qd eſt videre hois: et manet homo. Hoc
eſt qd dicebã: dicturus me aliqd. qd nõ poſſent om
nes intelligere: etiã dñs faciat. ut aliqui intellex
erũt. Fres mei. ad hoc exhortor: ut videaꝰ. Videre
verbi. ultra vires vrãs eſt hoc: quia parue ſunt.
Nutriant: pficiant: Unde: Mandatis. Quibꝰ
mandatis: Qui diligit me: mandata mea custo
dit. Que mandata: Jam eni creſcẽ volumꝰ: iam
roborari iã pfici: ut uideamꝰ videre ũbi. Dic iam
dñe: que mãdata: Mandatum nouũ do vobis: ut
vos inuicẽ diligatis. Hanc ergo fratres caritatẽ
de ubertate fontis hauriamꝰ. iſta capiamus: in ea
nutriamur. Cape: pete qd ſis capax. Caritas te gig
nat. caritas nutriat. caitas pficiat. caitas roboret
ut uideas. uidere verbi: nõ aliud eẽ verbũ. ⁊ aliud ui
dere ipius: ſ; ipm qd eſt uidere verbi. hoc eſſe ũbũ:
et cito forte intelliges. qa illud qd dcm eſt. nõ põt
filius a ſe facere quicq̃ niſi qd uiderit patrẽ faciẽ
tem: tale eſt. ac ſi dicẽt. non eſſet filius: niſi de prẽ
naſceret: Sufficiat frẽs: noui id me dixiſſe. qd
cogitatũ: forte aperiat multis: Sepe verb dictum
forte obſcuret. Explicit ſmo cuiꝰ ſup

¶ Incipit expoſicõ btĩ Auguſtini ũboꝝ euãgeliſte
Sicut pr̃ ſuſcitat mortuos ſic et filius. ⁊ cetera:

AVdiſtis frẽs kmi in lcione euglica dñm
dicentẽ. ſicut eñ pr̃ ſuſcitat mortuos et
viuificat. ſic ⁊ filius quos vult viuificat
Neqꝫ eñ pr̃ iudicat q̄ꝫq̄̃. ꝫ iudiciũ oẽ dedit filio
Et maiora hꝭs demõſtrabit ei opa. id eſt. nõ ſolũ
infirmos curare. ꝫ et mortuos reſuſcitare: Qd̕ di
cit. neqꝫ pr̃ iudicat queq̄̃. vel ſcd̃m diuinitatẽ. q̄a
nemo põt eũ intueri. nec audire. ut illd̕. deũ nemo
vidit vnq̄̃. ꝫ iudiciũ oẽ dedit filio. id ẽ ut ille q̄ fu
it iudicatus ſcd̃m carnem. ab illo oẽs iudicent̃:
Amen amen dico vobis quia q̄ verbũ meũ audit
et credit ei q̄ miſit me habet vitam eternam. et in
iudicium non venit ſed tranſit a morte in vitam:
Qd̕ dicit. in iudicium non venit q̄ verbum meũ
audit et credit ei qui miſit me. diſcretionem fac
tã eẽ inter iuſtos ⁊ peccatores a domino cernitur
Ac ſi dicat: In numero peccatorũ. qui iſta fecerit
non veniet ꝫ tranſit de morte in vitam. hoc eſt de
ſupbia ad huilitatẽ. de odio ad caritatẽ. de tpalibꝫ
ad etna migrabit: Amẽ amẽ dico vob̕ q̄a veit hora
et nc ẽ. qñ mortui audiẽt vocẽ filij dĩ et q̄ audierĩt
viuẽt: Mortui. i. pccõẽs itelligũ². q̄ audierĩt xpm̃
et nõ crediderĩt: Et qd̕ ſubditur. viuẽt q̄ audierĩt
ideo rcapitulat̃. eo q̄ paulo ſupius de rſurrcõne
pccõꝝ dixerat. h̕ aũt de rſurrcõne mortuoꝝ loq̄tur

Sicut enī pr̄ hꝫ vitam in ſemetipō. ſic dedit ⁊ fili
o vitā hrē in ſimetipō. ⁊ ptāte dedit ei iudiciū facē
q̄a filiꝰ hoīs ē: Hic dedit ergo pr̄ filio vitā. gignē
do. ſicut ipē hꝫ: Nō dicit. dedit ei iudiciū facē. ꝓ ꝑ
te carnis quā aſſūpſit. dediſſe prēꝫ filio iudiciū di
ci cognoſcimꝰ Et futuꝝ iudiciū h̄ ſignificat. i q̄ iu
dicō. aſtabit dn̄s ih̄s xp̄s ⁊ reddet vnicuiqꝫ ſcd̄m
opa eius. q̄a iudiciū hoc loco dāpnacōꝫ ⁊ penam
pctōꝝ itelligiꝰ: Nā vbi dixit pſalmiſta. iudica me
deꝰ ⁊ diſcerne cauſam meā. iudiciū diſcrecoīs cog
noſciꝰ: Nolite mirari hoc q̄a veniet hora in qua
oēs q̄ in monumētis ſūt audiēt vocē eius. et pce
dūt q̄ bō egerūt in reſurrectōꝫ vite. q̄ vō mala egerūt
in reſurrectōꝫ iudicij Nō poſſū ego ameipō facē q̄c
q̄ ſicut audio iudico. et iudiciū meū iuſtū ē: q̄a n̄
q̄ro gloriā meā ſꝫ voluntatē eius q̄ miſit me: Hoc
loco aptiſſime reſurrectōꝫ futurā ꝓnūciat: Et qḋ
dixit n̄ poſſū ego a meipō facē q̄cq̄. ac ſi dicēt. Jde
o a meipō q̄cq̄ facē n̄ poſſū q̄a a memetipō n̄ veni ſꝫ a
patre: Nō dicit. ſic audio iudico ⁊ cetera. audicō
iſta in eternitate facta eē ſignificat: Oē qḋ dat m̄ pr̄
ad me veniet ⁊ eū q̄ venit ad me n̄ eiciā foras: Mag
nū penetrale et dulce ſecretū. ſine tedio. ſine amari
tudine malaꝝ cogitacōnū. ſine inpellacōne teptacō
nū et doloꝝ: Nōne illḋ ſcriptū eſt. q̄ intrabit ille cui
dicturus ē dn̄s. ſerue bone merito intra in gaudiū dn̄i
tui: Ergo ⁊ eū q̄ venit ad me inq̄t. non eiciā foras:

Et qui ad me venit. humilis fit. qui mī adheret humilis erit. q̃a n̄ faciet volūtatē ſuā ꝫ dei: Et ideo n̄ eiicietur foras: Hec ē aūt voluntas eius q̄ miſit me pr̄is. ut omne qd̓ dedit m̄ pr̄ n̄ pdam ex eo. ꝫ reſuſcitē illd̓ in nouiſſimo die: Ipē illi datus eſt q̃ ſuat huilitatē hoc accipit. Qui n̄ ſuat huilitatē lōge eſt a mgrō huilitatis. ut omne qd̓ dedit m̄ n̄ pdam ex eo: Hec n̄ eſt volūtas in cōſpcū pr̄is mei ut pereat unū de puſillis iſtis: De tumentib; pōt perire. de puſillis nichil periet. q̃a n̄ fueritis de puſillis iſtis. n̄ itrabitis ī rēgnū celoꝝ: Omne qd̓ dat m̄ pr̄ nō pdam ex eo. ꝫ reſuſcitabo illd̓ in nouiſſiō die: Videte q̄ʒadmodū ⁊ ħ geminā illam reſurrectōʒ definiat. Qui venit ad me modo reſurgʒ. huil̓ factus in membris meis. ꝫ reſuſcitabo eū in nouiſſimo die. id eſt ſcd̓m carnem: Hec eſt em̄ volūtas pr̄is mei q̃ miſit me. ut omnis q̃ uidet filiū et credit in eū habeat uitā et̓nam. et ego reſuſcitabo eū in nouiſſimo die. Superi⁹ dixit q̃ audit ūbū meū et credit ei q̃ miſit me. mō aūt q̃ uidet filiū et credit in prē̄ʒ. hoc eſt em̄ credere in filiū qd̓ et in prē̄ʒ q̃a ſicut pr̄ habet uitā in ſemetipō ſic dedit et filio uitā habē in ſemʒipō. ut oīs q̃ uidet ⁊ credit in ipſū hēat uitā eternā credēdo ⁊ trāſeūdo ad uitā. tā̄q̄ ꝓma illa reſurrectōne: Et q̃a n̄ eſt ſola. quia reſuſcitabo ego eum in nouiſſimo die:.

¶ Explicit expoſicō btī Auguſtini ūboꝝ ut ſup̄: